

MỘT SỐ CHIA SẺ VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA SINH VIÊN

Đỗ Công Dung (*)

Phạm Huỳnh Bảo Hân

Lê Ngọc Hà

Trang Nguyễn Thúy Hằng

1. Giới thiệu:

Kính thưa quý thầy cô và các bạn, chúng tôi là nhóm đã từng nghiên cứu về đề tài “GIẢI PHÁP ĐẢM BẢO VIỆC THỰC HIỆN ĐEO THẺ SINH VIÊN TỪ THỰC TIỄN TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ TP HỒ CHÍ MINH”, tham gia nghiên cứu tại Khoa Luật, giáo viên hướng dẫn là Thạc sĩ Vũ Anh Sao, tác phẩm nghiên cứu đạt giải nhì cấp khoa. Trước tiên chúng tôi gửi đến các vị lời chào và lời chúc sức khỏe.

2. Đặt vấn đề:

Giáo dục được xem là một lĩnh vực quan trọng trong xã hội ngày nay, tác động mạnh mẽ đến mọi người từ cấp bậc tiểu học đến trung học, cao hơn là bậc đại học. Việc một sinh viên đại học chỉ học kiến thức trên lớp hằng ngày là chưa đủ, vì thế thực hiện nghiên cứu khoa học được đánh giá là phương pháp hiệu quả để sinh viên mở rộng vốn kiến thức cũng như vốn kỹ năng mềm của bản thân; là cơ hội để sinh viên áp dụng những kiến thức lý thuyết đã học vào việc giải quyết những vấn đề thực tiễn. Tuy nhiên, đa số sinh viên hiện nay lại chưa nhận thức được tầm quan trọng của nghiên cứu khoa học, việc chúng ta cần là phải có sự hứng thú, say mê, đầu tư đúng mức vào hoạt động này. Khi tiến hành thực hiện nghiên cứu khoa học, sinh viên sẽ có điều kiện để tiếp cận với các đề tài ở quy mô nhỏ cho đến lớn ở mọi lĩnh vực, thực hiện dưới sự hướng dẫn của giảng viên. Sinh viên sẽ bắt đầu định hình được cách thức, quy trình để thực hiện một công trình nghiên cứu khoa học đạt chất lượng, hiệu quả. Không những vậy, thực hiện nghiên cứu

* Sinh viên lớp Lớp 14DQTQ01, Viện Đào tạo Quốc tế, HUTECH.

khoa học còn góp phần làm phát huy tính năng động, sáng tạo, cải thiện khả năng tư duy, tự học hỏi của sinh viên. Đối với mỗi sinh viên, những kỹ năng này rất quan trọng trong quãng thời gian học tập tại giảng đường mà họ còn dùng làm hành trang mang theo trong suốt quãng thời gian làm việc say này.

3. Vai trò của việc NCKH:

Trên thực tế, các trường đại học công lập hay dân lập đều không bắt buộc sinh viên phải làm nghiên cứu khoa học mới có thể tốt nghiệp hay các hình thức ép buộc khác khiến các bạn phải “gồng mình” làm nghiên cứu. Nhưng nhóm đề tài thấy rằng làm nghiên cứu khoa học là một việc làm hết sức cần thiết trong quãng đời sinh viên, bởi vì đây là lúc chúng ta có đủ thời gian, đủ sáng tạo, đủ đam mê để nghiên cứu một vấn đề mà chúng ta thắc mắc, đôi khi đó chỉ là thắc mắc về nguyên lí về kinh tế mới vừa học khi sáng, hay một vấn đề nhỏ trong xã hội mà chúng ta quan tâm và muốn nghiên cứu để thay đổi thực trạng đó. Từ đó chúng ta có thể cải thiện hơn những kĩ năng hay những kiến thức còn thiếu. Đồng thời củng cố thêm nền kiến thức cho bản thân để sau này tự tin bước vào đời hơn. Hơn nữa, chúng ta còn được cái đặc ân trời ban cho đó là tuổi trẻ nữa, tuổi trẻ thì không sợ sai, không sợ vấp, và không sợ không ai giúp đỡ mình. Nếu gặp bất cứ khó khăn gì trong việc nghiên cứu, sinh viên chúng mình vẫn thoải mái đi học hỏi các anh chị, các thầy cô việc làm được coi như là mất sĩ diện đối với một người trưởng thành trên 30 tuổi.

4. Một số thuận lợi và khó khăn khi thực hiện đề tài:

Tuy nhiên hoạt động nghiên cứu khoa học không phải là điều hoàn toàn đơn giản, nó đòi hỏi sinh viên phải bỏ ra nhiều thứ và sau đó gặt hái được thành quả tốt nhất. Trong quá trình thực hiện nghiên cứu chúng ta chắc chắn sẽ gặp một số khó khăn như: nếu sinh viên mới tham gia nghiên cứu lần đầu có hàng loạt các vấn đề sẽ phát sinh ngay, sinh viên phải tìm hiểu về “nghiên cứu khoa học” là gì? Quy trình thực hiện nghiên cứu khoa học?; hoặc chẳng hạn không xác định được một đề tài cụ thể; không có sự hỗ trợ, giúp đỡ ở phía lãnh đạo khoa về phân công giáo viên hướng dẫn cho nhóm đề tài; hoặc khi đã xác

định được đề tài nghiên cứu, nhóm sẽ không biết phải bắt đầu từ đâu? Phải làm những công việc gì? Cụ thể như thiết lập bảng khảo sát, sau đó thống kê số liệu, kế đến đi vào phân tích như thế nào?

Chúng tôi là chỉ gặp phải khó khăn trong việc tìm hiểu sơ bộ ban đầu về các bước thực hiện một bài nghiên cứu, và tìm hiểu thông tin hỗ trợ. Thật may vì nhận được sự hỗ trợ tận tình từ giáo viên xuyên suốt trong quá trình thực hiện, nên việc thiết lập bảng khảo sát và quá trình khảo sát cũng dễ dàng nhờ sự giúp đỡ của bạn bè, tài liệu tham khảo và kiến thức có sẵn trong quá trình học tập và tìm hiểu rất có ích, hỗ trợ rất nhiều trong quá trình thực hiện.

5. Những đức tính cần có của một sinh viên nghiên cứu:

Khi tham gia vào công cuộc nghiên cứu khoa học có nghĩa là chúng ta đang phân tích, mổ xẻ vấn đề, hiểu được vấn đề và tìm ra hướng giải quyết. Để làm được tất cả những điều đó sinh viên chúng ta phải có đầu tiên là đầu óc để nhận ra vấn đề, thắc mắc rằng tại sao nó như thế này mà không phải là như thế kia, và được coi là có cái nhìn đa chiều của sinh viên. Việc rèn luyện đầu óc có góc nhìn đa chiều sẽ làm cho tư duy của sinh viên phát triển hơn, sẽ nhanh chóng phát hiện ra những điểm lỗi hay có thể tiếp cận vấn đề theo một hướng khác sáng tạo hơn. Đồng thời khi trong đầu chúng ta đưa ra những câu hỏi nó sẽ ghi nhớ vấn đề đang thắc mắc và có nhu cầu được giải đáp. Khi vấn đề được giải đáp chúng ta sẽ nhớ lâu hơn, hiểu sâu hơn vấn đề đó so với các bạn chỉ ngồi nghe người khác nói, luôn cho những gì người khác nói là đúng. Nếu rèn được đầu óc “đa chiều” này, bạn sẽ tạo được sự khác biệt đối với hàng nghìn sinh viên ngoài kia. Sau này khi đi làm một ứng cử viên luôn biết đặt vấn đề và thắc mắc những thứ cần thiết sẽ được nhà tuyển dụng không những để mắt đến mà còn đánh giá cao về khả năng của bạn.

Thứ hai các bạn phải có khả năng thu thập thông tin từ người khác. Nếu như nghe qua cụm động từ “thu thập thông tin” thì mọi người sẽ nghĩ nó thật đơn giản là cầm tờ giấy đi khảo sát ý kiến, hay gặp bạn bè người thân hỏi một vài chuyện thì đó là việc thu thập thông tin. Không đơn giản như thế, mà nó là cả một quá trình mà chúng ta phải sử

dụng các kỹ năng kỹ thuật và kiến thức hàn lâm để viết lên một bảng khảo sát vừa khoa học vừa đầy đủ thông tin cần lấy mà không quá dài dòng. Hay chúng ta phải sử dụng khả năng giao tiếp của mình để đặt ra những câu hỏi vừa dễ hiểu vừa đầy đủ nội dung vừa lịch sự khiến người được phỏng vấn vui vẻ khi trao đổi. Và sau khi hoàn thành việc lấy thông tin này bạn có thể rèn luyện thêm cho mình khả năng giao tiếp với người lạ một cách thật tự nhiên và thuyết phục họ làm một công việc nhỏ cho mình. Đồng thời rèn luyện được tính kiên trì nhẫn nại vì khi khảo sát số lượng lớn con người cái thiết yếu là phải cần nhẫn nại. Không phải một sớm một chiều mà hoàn thành công việc được.

Thứ ba, chúng ta cần phải có khả năng phân tích thông tin mà mình thu thập được thông qua các phần mềm, các cách thủ công hay bất cứ công cụ nào mà chúng ta có thể sử dụng để thống kê số lượng và đánh giá tính chất của vấn đề. Không ngoại trừ việc chúng ta sử dụng cách tra cứu thông tin trên mạng internet hay từ các sách vở, các bài báo cáo trước đó hay tạp chí, báo đài... để có thể phân tích sâu hơn vấn đề. Ví dụ như trong trường hợp đề tài nghiên cứu đã được đề cập của nhóm mình, vì muốn so sánh qui định đeo thẻ sinh viên của các trường đại học khác nhau trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, nhóm mình đã phải dùng đủ mọi cách để tìm hiểu thông tin như: tìm kiếm trên google, hỏi thông tin từ các bạn sinh viên trường khác hay chủ động liên hệ với thầy cô xin thầy cô những tài liệu có liên quan. Như vậy để thật sự phân tích được một vấn đề cho “ra ngô ra khoai” thì chúng ta phải vận dụng hết các kiến thức có liên quan về học thuật, kiến thức thực tế hay ý nghĩa của các số liệu. Và quan trọng hơn là các bạn phải có khả năng móc xích các vấn đề có liên quan để rộng ra hơn ý nghĩa của vấn đề đang được nghiên cứu. Để làm được điều đó những người nghiên cứu chúng ta cần phải đọc nhiều tài liệu, tích lũy kiến thức và liên kết kiến thức lại để phân tích vấn đề được sâu hơn, rõ hơn và thấy được các chỗ cần đưa ra biện pháp khắc phục.

Nói chung để thực hiện được thành công một đề tài NCKH dù phạm vi nhỏ hay lớn đều đòi hỏi người nghiên cứu phải đặc biệt có đam mê, hứng thú và thật sự mong muốn tìm hiểu chi tiết một vấn đề. Và đồng thời muốn trải nghiệm bản thân, muốn trải

những gì mình chưa thực hiện, muốn hiểu những gì mình chưa hiểu để tích lũy thêm kinh nghiệm, kiến thức và kỹ năng để sau này áp dụng vào thực tế ở tương lai sau này.

6. Những đề xuất để thúc đẩy phong trào NCKH:

Nghiên cứu khoa học luôn được coi là một trong những hoạt động quan trọng nhất của sinh viên tại các trường đại học, cao đẳng. Tuy nhiên hoạt động này chưa nhận được sự thu hút và lan tỏa sâu rộng. Nó chỉ dừng lại ở một bộ phận sinh viên nhất định. Trường đã làm tốt hay chưa vai trò hỗ trợ sinh viên học tốt và nghiên cứu khoa học? Việc tham gia nghiên cứu khoa học không phải là một điều dễ dàng đối với sinh viên cũng như đối với giảng viên hướng dẫn. Vì ngoài giờ học tập và làm việc thêm, sinh viên còn phải tham gia thu thập thông tin, phân tích dữ liệu và phân tích chi tiết từng mục. Nó đòi hỏi phải mất quá nhiều thời gian, không những thế kinh phí cũng là một vấn đề rất quan trọng. Nhóm đề tài chúng tôi đã từng làm nghiên cứu khoa học nên chúng tôi hiểu và cảm nhận được phần nào những khó khăn của các bạn. Và chúng tôi có những đề xuất sau đây về vấn đề kinh phí. Việc nghiên cứu khoa học là một việc tốt để giúp đỡ sinh viên làm quen với nó trước khi làm luận văn tốt nghiệp ra trường. Nhưng ngay cả giảng viên hướng dẫn cũng như sinh viên phải mất nhiều thời gian và tiền bạc để hoàn thành, chẳng hạn như photo giấy khảo sát, mua bánh kẹo để mời các sinh viên khác khi đi khảo sát, chưa kể đến những lúc phải ngồi lại cùng nhau để hoạt động nhóm và nhiều thứ khác. Chính vì thế nhóm chúng tôi đề xuất nhà trường lập ra một quỹ nhỏ dành cho sinh viên và người hướng dẫn khi tham gia nghiên cứu khoa học vừa tạo được sự khích lệ sinh viên tham gia nghiên cứu vừa hỗ trợ được cho những sinh viên đang thực hiện. Nếu có được quỹ kinh phí đó thì sẽ giúp cho sinh viên có động lực để tham gia và cũng như các thầy cô hướng dẫn có nhiệt huyết để giúp cho sinh viên hết mình.

Về vấn đề khích lệ cho sinh viên và giảng viên, thì nhà trường nên có nhiều giải thưởng từ khuyến khích cho đến giải nhất. Những nhóm đề tài nào tham gia thì cũng có thể được một phần thưởng nhất định nào đó. Nếu nhóm đề tài hoàn thành bài nghiên cứu khoa học tốt thì sẽ có những phần thưởng cao hơn dành cho sự nỗ lực và sáng tạo không

ngừng của các bạn sinh viên ấy. Và cũng có trao phần thưởng cho những giảng viên tích cực tham gia vào việc hướng dẫn các bạn sinh viên thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học. Các giải thưởng không cần đặt quá nặng về tiền bạc, nhưng cũng phải có một phần thưởng nào xứng đáng với công sức mà sinh viên và giảng viên bỏ ra để hướng dẫn. Không những chỉ có bồi dưỡng về vật chất mà phải có cả sự ủng hộ về tinh thần từ phía nhà trường. Chẳng hạn như sẽ có những bằng khen cho các giảng viên có công hiến tốt, hỗ trợ hết mình, đồng hành cùng sinh viên trong suốt quá trình thực hiện. Và cũng như có bằng khen, giấy chứng nhận nhằm hỗ trợ về tinh thần cho sinh viên tham gia nghiên cứu.

Để tháo gỡ khó khăn cho sinh viên trong quá trình nghiên cứu khoa học, thì nhà trường cần phải tổ chức nhiều cuộc thi, sân chơi trí tuệ nhằm thu hút các sinh viên tham gia, chia sẻ và học hỏi kinh nghiệm, kiến thức liên quan đến NCKH. Thành lập và duy trì một câu lạc bộ học thuật dành cho sinh viên, phối hợp các phòng ban chức năng phát huy vai trò của giảng viên trẻ trong việc hướng dẫn sinh viên tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học. Tăng cường tổ chức các buổi hội thảo, tọa đàm trao đổi nhằm giới thiệu, trang bị cho sinh viên những phương pháp làm việc hiệu quả nhất trong quá trình làm nghiên cứu khoa học. Nhà trường cần có những hoạt động thúc đẩy, tuyên truyền, đưa ra các thông tin về nghiên cứu khoa học đến gần hơn với sinh viên. Và ngoài ra nhà trường nên mở các lớp ngắn hạn cho những sinh viên nào có mong muốn tham gia nghiên cứu khoa học. Các lớp đó sẽ dành cho những bạn sinh viên còn mới về quá trình làm nghiên cứu. Các bạn sinh viên sẽ được học các bước cơ bản về việc làm nghiên cứu khoa học, quy trình cũng như cách thiết lập và phân tích bảng khảo sát, giúp cho sinh viên có thêm kinh nghiệm và kiến thức để làm được một đề tài hoàn chỉnh. Không những thế những lớp huấn luyện sẽ giúp kết nối giữa giảng viên hướng dẫn lại gần hơn với các bạn sinh viên. Tạo ra nhiều cơ hội cho các bạn học tập và chia sẻ những suy nghĩ của mình với các giảng viên hướng dẫn. Từ đó sẽ giúp cho một quy trình làm việc có thể được vận hành tốt nhất.

7. Kết luận:

Phải công nhận rằng nghiên cứu khoa học đã và đang mang lại những lợi ích cho sinh viên. Trong quá trình nghiên cứu khoa học chúng ta có thể được đi khảo sát, và tiếp xúc với thực tế; các bạn sẽ có cơ hội sử dụng những kỹ năng như kỹ năng phỏng vấn, điều tra, phân tích xử lý số liệu với việc tham gia nghiên cứu sinh viên dù ít hay nhiều các bạn đã tự trang bị cho mình những kiến thức ở nhiều khía cạnh khác nhau của xã hội mà trong giảng đường đại học các bạn không được giảng dạy, kỹ năng làm việc nhóm hiệu quả, ăn ý, kết hợp nhuần nhuyễn giữa các thành viên trong đội, khi tham gia nghiên cứu khoa học giúp các bạn sinh viên có thể hiểu rõ thêm những kiến thức mà các bạn đã được học, tuy những công việc trong quá trình nghiên cứu cũng gặp rất nhiều khó khăn, rắc rối... nhưng từ những bài học đó giúp chúng ta rút ra những kinh nghiệm quý giá mà chính bản thân tự trải nghiệm và ngày càng hoàn thiện hơn và điều quan trọng hơn là các bạn có thể mở rộng thêm các mối quan hệ của mình với các thầy, cô trực tiếp hướng dẫn và các thầy cô, các anh chị bạn bè trong tham gia nghiên cứu khoa học điều này tạo nên bước đệm vững chắc cho các bạn trong tương lai.

Nhóm đề tài có lời nhắn nhủ đến các bạn sinh viên rằng các bạn hãy mạnh dạn tham gia nghiên cứu khoa học đừng vì những lí do nhỏ mà bỏ qua cơ hội lớn của các bạn. Nghiên cứu khoa học không khó, nhà trường luôn sẵn sàng tạo mọi điều kiện và khuyến khích cùng với hỗ trợ tối đa có thể để các bạn có thể thực hiện nghiên cứu. các bạn sẽ được định hướng cho lựa chọn những đề tài phù hợp với thực tiễn, trình độ kiến thức và phù hợp với khả năng của các bạn. điều quan trọng là nhà trường cần sự hợp tác của chính bản thân mỗi sinh viên phải luôn đề cao tầm quan trọng của hoạt động nghiên cứu khoa học, tích cực thực hiện các biện pháp để không ngừng nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học trong sinh viên. Cảm ơn các bạn đã lắng nghe.